

Ünnepi Könyvhét október 4—10-ig

A könyv ünnepének megrendezésére most már szinte hagyományosan minden évben sor kerül. 1951-ben ugyan még csak könyvnapról beszélhettünk, de Illés Béla már akkor így írt a Könyvbarátban: »Most a hetedik szabad könyvnapra készülünk és felmerül a gondolat, hogy ez az utolsó könyvnapunk. Esztendő múlva már elegendő okunk és jogunk lesz arra, hogy könyvünnepet tartsunk.«

S valóban, tavaly már könyvünnepet tartottunk, még hozzá nem is egy napig, hanem egy hétig. Hatalmas könyvvásárok voltak, amiknek szervezésében a könyvtárosok is résztvettek. A könyvek árusítása mellett könyvismertető előadásokat, irodalmi esteket rendeztek szerte az országban. A megyei jelentések komoly eredményekről számoltak be. Borsod megyében pl. 52 községben volt Móricz Zsigmond emlékest, 42 községben egyéb irodalmi előadás. A SZOT 50—60 üzemben rendezett irodalmi estet. Ünnepi könyvkiállítást 144 helyen készítettek a megyében. A falusi vásárok eredményeként 416.000 lakos 153.244 Ft értékben vásárolt könyvet. Borsod mellett a többi megyék hasonló, vagy még jobb eredményei is bizonyítják, hogy dolgozó népünk igénye és érdeklődése igen megnőtt a könyvek, a kultúra iránt. Pártunk és kormányunk programja alapján ennek az igénynek növelésére és kielégítésére még fokozottabban gondolnunk kell.

Az idei könyvünnepe több lesz a tavalyinál. Több lesz tartalmában, célkitűzésében. A tavalyitól eltérően nem a könyv-árusítás lesz a fő célja. Legfontosabb feladata az olvasómozgalom, a könyvtármozgalom kiszélesítése és az irodalmi rendezvények segítségével az írók és olvasók találkozásának biztosítása. A könyv-árusítás másodlagos cél. Nyílt vásárt főleg falvakban rendeznek, azonkívül üzemekben szakkönyv-vásárok lesznek. Budapesten és városokban könyvesboltokban árusítanak könyveket. Természetesen csak a legjobb könyvek árusításáról van szó. Az ÁKV már most tartalékol az időközben megjelent könyvek legjobbjaiból az ünnepi könyvhétre. A kiadók néhány tervbevett mű kiadását előbbre hozzák, így a könyvünnepe előtt közvetlenül is kiadásra kerül néhány új könyv. Természetesen nemcsak az idén kiadott könyvek árusításáról, illetve propagálásáról van szó. Felszabadulásunk, s főleg 1950. óta megjelent könyveinkből a legjobbakat is népszerűsítjük.

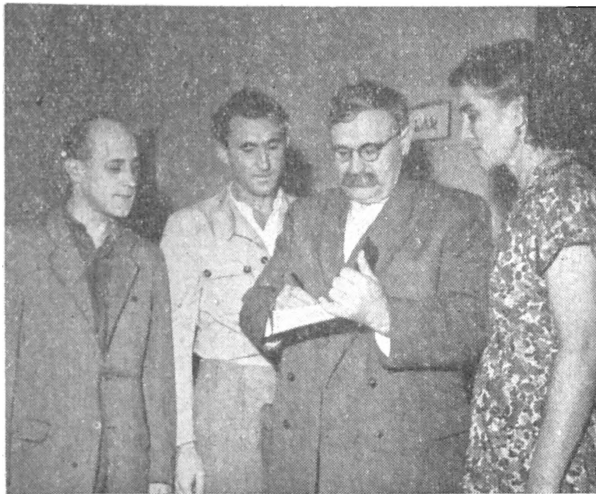
A tavalyi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a könyv-árusítással a könyvtárak iránt is megnövekedett az érdeklődés. Minden könyvtárban ugrásszerűen megnőtt az olvasók és könyvkölcsönzések száma. Fejér megyében pl. már az első napokban 200-zal nőtt az olvasók száma. Az idén ezt a hatást fokozni akarjuk úgy, hogy elsősorban a könyvtárakban meglévő sokezer jó könyvet propagáljuk. A könyv-árusítás mellett nagyobb propagandát fejtünk ki a könyvtár-mozgalom, olvasómozgalom fejlesztése érdekében.

A könyv ünnepének megnyitása több helyen irodalmi est keretében történik. Budapesten néhány nagyüzemben és 16 vidéki városban a helyi írócsoport tagjai, illetve budapesti neves írók részvételével lesz irodalmi est. Az estek programját az Írószövetség állítja össze.

Budapesten, a Nemzeti Múzeumban központi könyvkiállítással nyitjuk meg a könyv ünnepét. A kiállítás bemutatja könyvkiadásunk fejlődését a felszabadulástól. Kiállítjuk szépirodalmi, ifjúsági, politikai, ismeretterjesztő és műszaki könyveink és folyóirataink legjavát. A kiállítás tükrözi majd tankönyvkiadásunk fejlődését is. Grafikonok, fényképek szemléltetik, mennyire megnőtt az érdeklődés a könyvek iránt, hogyan tudja dolgozó népünk a könyvek segítségével életét szebbé, tartalmasabbá tenni.

Vidéken megyénként kb. 15—20 könyvtárban tervezünk kiállítást. Minden megyei, járási, városi, és függetlenített közéleti könyvtáros készít kiállítást. Ezenkívül még a megyei könyvtárak kijelölnek néhány jól működő népkönyvtárat, amelyek szintén rendeznek kiállításokat.

A kiállítandó könyvek jegyzékét a kiadók készítik el. Ezt a jegyzéket a könyvtárosok a Széchenyi Könyvtár Módszertani Osztályának szeptemberi szemináriumán megkapják. Itt kapnak útmutatást a kiállítások szervezéséhez, megrendezéséhez is. A könyvhétre készített komoly, reprezentatív kiállítás mellett a város, vagy község több helyén is helyezhet-

Tavalyi Ünnepi Könyvhét: Veres Péter anketlja a MÁVAG-ban

nek el kiállításokat. Természetesen felhasználhatnak a kiállításokhoz a jegyzéken felsorolt műveken kívül más, a könyvtárban meglévő jó könyvet is. Fordítsanak gondot a könyvtárosok az írók népszerűsítésére: díszítsék arcképeikkel a kiállításokat, ismertessék meg az olvasókkal az egyes írók életét, hívják fel a figyelmüket az íróról szóló kritikákra. Gyakorlati tapasztalat, hogy az olvasók szívesebben visznek ismert író könyveiből. Különösen népi demokratikus országok íróinak ismertetésére gondoljunk, mert ezeket még kevéssé ismerik az olvasók.

A népkönyvtárakon kívül természetesen az üzemi könyvtárak is készítenek kiállításokat. Üzemi könyvtárosaink részére a szakmai központok küldenek könyvjegyzéket és útmutatást, de segítséget kérhetnek a megyei, illetve a járási, városi könyvtárosoktól is. Az egyes könyvtárak a Módszertani Osztály útmutatásán kívül a megyei tanácsok útján is irányítást kapnak az ünnepi könyvhéttel kapcsolatos feladatokhoz.

A Csillag, Új Hang, Irodalmi Ujság szerkesztőségei vitát rendeznek budapesti olvasóikkal a folyóiratok cikkeiről. Ezzel egyrészt az olvasók és írók kapcsolatát akarják elmélyíteni, másrészt az olvasók véleményét felhasználják további munkájukban. Rendkívül fontos, hogy ezeken a vitákon a könyvtárosok is részt vegyenek.

Az olvasók és írók találkozását biztosítják az olvasómegbeszélések is. Ezeket megyei járási, városi és függetlenített községi, illetve nagyobb üzemi könyvtárakban tartják. (Budapesten 10 Szabó Ervin fiókban.) A helyi írócsoporttal rendelkező városokban az ottani írócsoport tagjai tartják az olvasómegbeszéléseket. Természetesen nemcsak a város, hanem a megye többi könyvtárában is. 20—25 könyvtárunkba budapesti író, vagy lektor megy az olvasómegbeszélés levezetésére. Egyébként a Társadalomtudományi és Ismeretterjesztő Társulat megyei előadói tartják a megbeszéléseket. Az olvasómegbeszéléseket könyvismertetésekkel, irodalmi megbeszélésekkel kössük össze. Adjunk módot az olvasóinknak, hogy elmondhassák az irodalomról alkotott véleményüket, kívánásaikat. Kérjük meg őket, hogy bírálják meg a könyvtár munkáját is. Tanácsaikkal sokat segíthetnek.

Az olvasómegbeszélések szervezésére és levezetésére a Széchenyi Könyvtár Módszertani Osztálya útmutatót ad ki. Ebben közli azon könyvek jegyzékét is, amelyekből ismertetéseket tarthatnak könyvtáraink. Az útmutató szempontokat tartalmaz a különböző ismeretágakhoz tartozó könyvek ismertetésének levezetéséhez. Az útmutatóban felsorolt könyvekből a könyvtárosoknak kell kiválasztani és az

előadóval megbeszélni, hogy az olvasó-megbeszélésen melyiket fogják ismertetni.

Könyvkiadóink budapesti és vidéki üzemei könyvtáraiban szakkönyvekből rendeznek ankétokat. (Építő-, vas-, bányászati-, kohászati-, textil-, vegyi- és élelmiszeripar szakirodalmából.) Budapesten egy központi szakkönyv ankét lesz, amire szakembereket, műszaki és üzemi szakszervezeti könyvtárosokat hívnak meg.

Az ünnep megrendezése könyvhéti bizottságok feladata lesz. A könyvhét-bizottság vezetői megyei és járási székhelyeken a népművelési osztályok vezetői, falvakban a népművelési ügyvezető, üzemekben a szakszervezeti bizottság lesz. A könyvtárosok mindenütt tagjai a könyvhét-bizottságnak. A minisztérium körlevelében ad útmutatást a megyei tanácsok népművelési osztályainak, amelyek a feladatokat végrehajtását irányítják a megyében. A könyvhéti bizottságnak kell végrehajtani a helyi feladatokat.

A könyvtárosok már most kezdenek hozzá könyvtárak felépítéséhez, takarításához, a raktár rendezéséhez stb., hogy méltóképpen fogadhatják olvasóikat a könyv ünnepén. A propaganda minden eszközt használják fel a könyvünnep előkészítésére. Szervezzék meg és mozgósítsák aktivahálózatukat a könyvkiállítások, az olvasómegbeszélés sikere érdekében. A könyvkihordás bevált módszereit használják fel arra, hogy minden dolgozóhoz eljuttassák a könyveket. Az olvasómozgalom kiszélesítése érdekében ott, ahol nem lesz sátrakban könyvkiállítás, a könyvtár maga készíthet sátrat. A sátorban nem könyvelés, hanem könyvköcsönzés folyik. Készüljenek fel, hogy az új olvasók mindjárt a helyszínen beiratkozhatnak.

A propaganda munkát segíti az ÁKV által készített plakát, amelyet szeptember 20-ig megkapnak a könyvtárak. Nagyon fontos, hogy megfelelő helyre függesszék ki a plakátokat, ahol nem rongálódik könnyen és ahol sokan láthatják.

Falusi könyvtáraink közül azokat, amelyek nincsenek megfelelő épületben, költöztessék a könyv ünnepére megfelelő, könyvtárnak alkalmas, szép helyiségbe. Ehhez tanácsaink nyújtsanak több segítséget, mint eddig nyújtottak. Az új községi könyvtárnak nyitását össze lehet kötni a könyv ünnepével.

A sajtó propagálását már a legtöbb könyvtárban eredményesen végzik. A könyvünnep alkalmával még nagyobb súlyt kell erre helyezni. A könyvtárosok írjanak a megyei sajtóban a könyvtár fejlődéséről, közölgjék néhány jó olvasó nyilatkozatát, könyvkritikáját stb. »A Könyvtáros« januári számában a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár egyik dolgozója ar-

ról írt, hogy a könyvkritikák bibliográfiáját milyen jól fel tudják használni az olvasók problémáinak megoldásában. Ezt a módszert felhasználhatják és kibővíthetik könyvtárosaink úgy, hogy nemcsak a folyóiratokban megjelent könyvkritikákat gyűjtik, hanem azokat is, melyeket olvasók írtak egy-egy olvasott műről. Versenyt indíthatnak a legjobb olvasók között azért, hogy minél többen írják meg véleményüket azokról a könyvekről, amelyeket olvastak. Ennek természetesen csak akkor lesz eredménye, ha amellett, hogy a könyvtár felhasználja a kritikákat az egyes művek propagálására, az írókhoz is eljuttatja az olvasók véleményét. Aczél Tamás az I. Könyvtáros Konferencián felhívásában külön kitért erre:

»Az irodalmi közvélemény megteremtése jelentős mértékben a könyvtárosok kezében van — mondotta —, hiszen ők azok, akik közvetlen kapcsolatban vannak az olvasóval, ők a közvetítők az olvasók és írók között. A sajtó, a folyóiratok kritikája rendkívül fontos a mi számunkra, de igen fontos lenne, hogy megszervezzük és megkapjuk az olvasók széles rétegeinek kritikáját is.«

Az ünnepi könyvhét akkor éri el egyik célkitűzését — az olvasók és írók kapcsolatának elmélyítését — ha a könyvtárosok segítenek annak elérésében.

Az olvasómegbeszéléseket ünnepélyesebbé, közvetlenebbé tehetik azzal, ha a legjobb olvasókat, legszorgalmasabb aktívákat a helyszínen megjutalmazzák. Nagyon alaposan kell előkészíteni az olvasómegbeszéléseket. Gondoskodjanak a könyvtárosok arról, hogy minél több olvasó részt vegyen a megbeszélésen. Kérszítsenek elő néhány hozzászólást is. Hívják fel az olvasók figyelmét arra, hogy az olvasómegbeszélésen nemcsak a könyvekről beszélhetnek. Elmondhatják véleményüket, kívánságaikat a könyvtár munkájával kapcsolatban is.

Könyvtárosaink leleményessége az itt felsorolt néhány szemponton kívül még számtalan eszközt találhat arra, hogy minél szebbé tegye a könyv ünnepét. Munkájuk eredményét tükrözi majd az olvasók és a kölcsönzött kötetek számának növekedése. Fontos, hogy ezt az eredményt felmérjék, hogy a könyvhét idején minden nap részletes statisztikát vezessenek erről.

A főcél az, hogy a dolgozók még közelebb kerüljenek a könyvekhez, még jobban megszeressék az irodalmat.

Segítse az ideji ünnepi könyvhét pártunk és kormányunk programjának megvalósítását, népünk kulturális feléledését.

GERŐ GYULÁNÉ

Tavalyi ünnepi könyvhét falun